

ват удивителни факти. Припомням си един любопитен пример за това. Веднъж минавайки край Баните, срещнах калайджия и го попитах дали наблизко има цигани. Той ми даде адреса на една жена, която живееше в къщичка недалеч оттам. Открих мястото с известни усилия и при влизането ми бях изумен от отвратително мизерната, мръсна и бедняшка обстановка. Вътре седеше дрипава жена – полу или четвърт циганка, мръсна и пияна, една сюрня опърпани деца и няколко вещи, разместени или прекатурени, сякаш обитателите нямаха никаква представа как трябва да се живее в помещение. Поздравих учтиво жената, но тя беше твърде проста или деградирала, за да може да води смислен или любезен разговор с някой, който я превъзхожда. Такива хора се срещат сред най-долния вид скитници. Погнусен понечих да си тръгна, оставих ѝ скромно възнаграждение и тя предложи да ми гледа. Отклоних предложението, на което тя извика – „Ще видиш, че и аз знам нещо“, и наистина ми каза нещо, което ме удиви – разказа ми за едно събитие, което се беше случило две години преди това на далечно разстояние. За да я изпитам, хладно отрекох всичко, а тя объркана и озадачена каза: „Възможно ли е да бъркам? Със сигурност ти си човекът“. Всичко това може да бъде обяснено с причините, които ще изложа по-нататък. Пред хората, които се съмняват във всичко, трудно може да се настоява, че щом едно нещо може да бъде обяснено по определен начин (тоест с шарлатанство), то това е единственото му възможно обяснение. Макар към днешна дата това да е с положителност най-разпространеният метод за обясняване на нещата и той преобладава най-вече сред дребните критици от „школата на предпазливите“. Госпожа Милиън има диаманти; възможно е да ги е откраднала – много хора са крали диаманти, – поради тази причина вероятно е крадла. В Исландските саги се описват пътешествия до Америка; техните автори често използвали митове, преувеличавали и били неточни – поради тази причина абсолютно всичко, разказано от тях за Америка, непременно трябва да е неистина.